

سبقت‌گامی و بزرگویری علی‌السلام

سخن از امیرالمؤمنین است و ولایت امیرالمؤمنین. علی ابن ابیطالب سلام الله علیه فرمانده همه مؤمنین هستند، من الاولین والاخرین، همان کسی که آدم و جمیع خلق خدا در سایه حمایت آن حضرت هستند، عالم و جمیع خلق الله تستظل بظله.

خدا را شکر می‌کنیم که ما را از کسانی قرار داده که تمسک به ولایت حضرتش داریم، ان شاء الله. ولایت یعنی چه؟ ولی، ولایت از ماده ولی است. معانی بسیاری دارد که در کتب لغت جمع آوری شده اعم از محبت، سرپرستی، یاری، فرمانروایی، ... اگر مجموعه معانی و مفاهیمی که برای ولایت بیان شده را بررسی کنیم می‌توان معانی را حول سه محور اصلی جای داد:

۱- محبت

۲- نصرت

۳- سرپرستی

۴- ولی کسی است که می‌شود با محبت نسبت به ساحت مقدسش راه پیدا کرد و او تولیت و سرپرستی انسان را به عهده می‌گیرد که در این سرپرستی کردن، نصرت و یاری رساندن به انسان نیز وجود دارد.

پس آنچه به ما مربوط است و در حیطه ما قرار دارد، محبت است، سرمایه ما، عمل ما برای رسیدن به ولایت داشتن محبت است. قبول سرپرستی و کمک کردن به ما از طرف مولاست. در حدیث می‌خوانیم « فان العبد لا ینال ولایتی الا بحبک. »^(۱)

خطاب به امیرالمؤمنین است بدرستی که بنده به ولایت من نمی‌رسد مگر با محبت به تو. محبت امیرالمؤمنین علیه السلام گناهان را پاک می‌کند.

در جای دیگر فرموده اند: « حبه حب الله. »^(۲)

در تمام این صفحات احادیث مختلفی است که در آنها بیان شده است که محبت امیرالمؤمنین محبت خداست.

در جای دیگر فرموده اند « حب علی عبادہ. »^(۳)

و « الحسنه حبا و السيئه بغضنا. »^(۴)

^(۱) تعلیمات احقاق الحق ج ۷ ص ۱۱۳

^(۲) ج ۶ صص ۴۰۰ تا ۴۱۸ - ج ۱۶ ص ۶۰۶ تا ۶۲۰

^(۳) احقاق الحق ۱۷ / ۲۳۵

^(۴) احقاق الحق ۱۸ / ۴۶۹

احادیث در وجوب محبت آن حضرت در حد تواتر است به همین مختصر اکتفا می کنیم. حال بر می گردیم به خودمان. هر یک به قلب خود رجوع کنیم. قلب من چقدر در گرو محبت امیرالمؤمنین است؟ آیا حقیقتاً آن حضرت را دوست دارم و ایشان امیر یعنی فرمانده من هستند؟

سعادت و سلامت انسان در تسلیم شدن به ساحت مقدس ایشان است و اعتماد به ایشان و سپردن خود به ایشان یعنی خود را به تملک امیرالمؤمنین درآوریم حال آنکه راهی جز محبت برای نزدیک شدن به آن حضرت نیست. می خواهم از تاریخ ماجرای بازگو کنم، برای روشن تر شدن محبت.

می گویند سلطان محمود غزنوی اطرافیان زیادی داشت که از بین همه یک نفر را بیشتر دوست می داشت نام او ایاز بود. از قضا ایاز زشت رو بود و ظاهر زیبایی نداشت. همیشه اطرافیان سلطان به او اعتراض می کردند و از محبت زیاد سلطان به ایاز در تعجب بودند. یک روز سلطان محمود دستور داد همه اطرافیان، خدم و حشم و ایاز آماده سفری باشند. مقدار زیادی از جواهرات سلطنتی را هم، همراه خود برد. در راه به عمد صندوق جواهرات را باز کرده بود که جواهرات تکه تکه در بیابان بیفتند. همه نزدیکان پشت سر سلطان بودند. با هر تکه جواهری که به زمین می افتاد یکی دو نفر می رفتند دنبال اینکه آن جواهر را پیدا کنند و بردارند. بنابر این دیگر پشت سر سلطان حرکت نمی کردند. مدتی گذشت. یک وقت سلطان محمود برگشت و به پشت سر خود نگاه کرد؛ دید تمام نزدیکان و خواصش به دنبال پیدا کردن و برداشتن جواهرات رفته اند و فقط و فقط ایاز پشت سر اوست. سلطان پرسید ایاز تو چرا نرفتی؟

ایاز جواب داد: من تو را دارم چه احتیاجی به جواهرات دارم؟ پس از باز گشت سلطان محمود همه اطرافیان را خواست و به آنها گفت حالا فهمیدید چرا من ایاز را می خواهم. او مرا بخاطر خودم دوست دارد و شما بخاطر مال.

خدایا محبت واقعی امیر المومنین، آن محبتی که تو را راضی کند نصیب و قسمت همه ما بفرما. نثار روح مطهر امیرالمؤمنین صلوات.

فرموده اند: "علی یعسوب الدین و المال (المعاویه) یعسوب الظلمه." می دانید یعسوب یعنی چه به فرمانده زنبوران عسل یعسوب می گویند. حدیث می فرماید: علی فرمانده و یعسوب دین است و مال فرمانده ظالمین. در احادیث دیگری فرموده اند: و معاویه یعسوب ظالمین است. معلوم می شود دشمنی با امیر المومنین به خاطر مال بوده و آنچه مال برای ظلمه انجام می دهد امیرالمؤمنین برای اهل دین انجام می دهند. خب اینجا یک سؤال پیش می آید: آیا کسی که محب امیرالمؤمنین است درهای نعمت و بدون مشکل شدن به روی او باز می شود و دیگر سختی نمی کشد؟

خیر خدای متعال در قرآن فرموده آیا مردم گمان کردند به صرف اینکه بگویند ایمان آوردیم رهایشان می کنیم و آنها را امتحان نمی کنیم؟⁽¹⁾

تا در این دنیا هستیم امتحانهای الهی را باید پس دهیم و اینطور نیست که ولی الله ما را از امتحان دادن معاف کنند. پس آنچه از مرض، فقر، از دست دادن عزیزان، ... برای مؤمن پیش می آید امتحان اوست. ان شاء الله قبول می شود و درجه بالا تری را بدست می آورد. فرموده اند رفتار مومن در برابر بلا ها مانند کشتزار در برابر باد است آیا تا به

(1) عنکبوت / آیه ۲

حال دیده اید وقتی به کشتزار باد می وزد کشتزار چه شکل می شود؟ همه ساقه ها خم می شوند باد به شدت می وزد، ساقه ها فقط خم می شوند و تحمل می کنند بالاخره باد تمام می شود و ساقه ها دوباره راست می ایستند یک بلا و امتحان پشت سر گذاشته شده ... در شرایط سخت آنچه مهم است خوب برخورد کردن است با روی خوش صبر و تحمل کردن است. وقتی به ولی الله روی کردی هر اتفاقی که خارج از حیطه قدرت باشد و بر تو روی آورد از قبل ایشان است، و خیر ما در آن است. در زیارت امیر المومنین می خوانیم « السلام علی میزان الاعمال و مقلب الاحوال » مقلب الاحوال امیر المومنین است. از طرفی وقتی به خود می نگریم و کمبود ها و زشتی های خود را می بینیم حقیقتا این جمله صدق می کند که ما کجا و امیر المومنین کجا! اما میزان اعمال، ترازوی قبولی اعمال وجود مقدس امیر المومنین است. پس دوباره می گویم، سعادت و سلامت ما در تسلیم شدن به ساحت مقدس ایشان است و اعتماد به ایشان و سپردن خود به ایشان، خود را به تملک امیر المومنین در آوریم.

خواجه با کم خردی ، می خردم

بنده ام بنده ولی کم خردم

بود آگه به همه نیک و بدم

خواجه ام دید و پسندید و خرید

از محبت امیر المومنین گفتیم ، من باب تیمن و تبرک قسمت هایی از حدیث معروف پیامبر صلی الله علیه و اله و سلم را که خطاب به ابن عمر فرموده اند را می خوانم.

«...الا و من احب علیا فقد احبنی و من احبنی رضی الله عنه و من رضی الله عنه كافاه بالجنة. » آگاه باشید کسی که علی را دوست بدارد مرا دوست داشته و کسی که مرا دوست بدارد خدا از او راضی است و هر که خدا از او راضی باشد بهشت را پاداش او قرار می دهند.

«...الا و من احب علیا تقبل الله منه حسناته ، و تجاوز عن سيئاته ، و كان في الجنة رفيق حمزه سيد الشهداء. » آگاه باشید کسی که علی را دوست بدارد، خدای متعال اعمال خوب او را قبول می کند از گناهانش چشم می پوشد و او را در بهشت دوست و همراه حمزه سید الشهداء قرار می دهد.

«...الا و من احب علیا سمی اسیر الله فی الارض، و باهی الله به ملائکته و حمله عرشه.» آگاه باشید هر که علی را دوست بدارد اسیر خدا در زمین نامیده می شود و خدای متعال نزد فرشته ها و حاملین عرش به او مباحثات می فرماید.

اسیر یعنی چه؟ اسیر کسی است که کاملا در اختیار مالک خود است، حالا اگر اسیر کسی باشی که صاحب رحمت بی انتها است اگر اسیر خدا باشی چه می شود؟

البته ما همه مان اسیریم، بعضی محبوبشان نفسشان است بعضی ها اولادشان محبوبشان است، بعضی منیت، بعضی مال و ... و آن که امیر المومنین محبوب اوست، محب امیر المومنین، اسیر امیر المومنین است و اسیر امیر المومنین اسیر خداست. از خدای متعال تقاضا می کنیم و دستهایمان را به سوی بلند کرده استدعا داریم که محبت امیر المومنین را آنطور که خودش می پذیرد به تک تک ما عطا فرماید.

نکته :

۱ - دعای اول، دعای آخر، که البته فقط و فقط برای سلامتی و ظهور مبارک امام عصر سلام الله علیه می باشد بنا به انتخاب سخنران متغیر است و در اینجا نوشته نشده .

۲ - این مطالب می تواند با توضیح بیشتر بیان گردد.